

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

СЕРПЕНЬ 2019 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів,
зібраних у серпні 2019 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями Крим-
ської правозахисної групи

ЗМІСТ

1. ВСТУП	2
2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА	3
Заборона тортур	3
Політично мотивоване кримінальне переслідування	3
«Справа кримських мусульман».....	3
«Справа українських диверсантів»	6
«Переслідування за звинуваченням у участі	7
у батальйоні ім. Н.Челебіджіхана»	
Справа Володимира Балуха	7
Справа Едема Бекірова	7
Справа Олександра Стешенка.....	7
Справа Євгена Каракашева	8
Умови утримання в місцях несвободи.....	8
Порушення права на оскарження судових рішень.....	8
Свобода думки, совісті та релігії	10
Свобода слова та висловлювання думок	10
Свобода зібрань та об'єднань.....	11
3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	12
Конвенція (III) про поводження з військовополоненими	12
Конвенція (IV) про захист цивільного населення під час війни	12
Призов осіб, котрі мешкають на окупованій території, до збройних сил	12
держави, що окупує, а також пропаганда служби у збройних силах	
4. ДОДАТКИ	14

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ЗАБОРОНА ТОРТУР

7 серпня **Олександр Стешенко**, котрий відбув термін покарання у рамках політично умотивованої кримінальної справи й вийшов на волю за умовно-достроковим звільненням, повідомив, що співробітники ФСБ застосовували до нього тортури на етапі слідства, а саме, душили його пакетами, били, катували електричним струменем до того часу, доки він не обмовив себе¹.

ПОЛІТИЧНО МОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Станом на кінець серпня **90** осіб позбавлені свободи у рамках політично умотивованого чи релігійного кримінального переслідування. Повний перелік опубліковано на сайті КПП².

«СПРАВА КРИМСЬКИХ МУСУЛЬМАН»

У серпні загальна кількість мешканців Криму, позбавлених волі у «справі кримських мусульман», — **66 осіб**.

З них — 63 особи звинувачуються за ст. 205.5 КК РФ (*Організація діяльності або участь у терористичній організації*), 2 особи — за 282.2 КК РФ (*Організація діяльності або участь в екстремістській організації*) й 1 особа — за ст. ст. 205.2 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності*).

Усіх фігурантів цієї справи звинувачують у причетності до ісламських організацій або у пропаганді діяльності організації «Хізб ут-Тахрір» і «Таблігі Джамаат», які в РФ визнані терористичними або екстремістськими, проте не є такими за законодавством України. Переслідування українських громадян на окупованій території України за участь у цих організаціях є незаконним з позиції міжнародного гуманітарного права.

1 серпня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Ольга Кузнецова продовжила **Руслану Месутову, Руслану Нагаєву, Ленуру Халілову й Эльдару Кантимирову** терміни утримання під вартою на 3 місяці — до 5 листопада 2019 року. Клопотався про продовження слідчий ФСБ РФ В.О. Власов³.

2 серпня суддя «Верховного суду Республіки Крим» («ВС РК») Олексій Козирєв продовжив **Ернесу Аметову, Тимурі Ібрагімову й Сейрану Салієву** терміни утримання під вартою до 9 вересня 2019 року⁴. 5 серпня судді «Верховного суду Республіки Крим» («ВС РК»)

¹ <https://www.facebook.com/watch/?v=927693487623742>

² <https://crimeahrg.org/wp-content/uploads/2019/09/Lisheniya-svobody-LS-analiz-avgust.pdf>

³ «Київський районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 01.08.2019. Справи №№ 3/2-399/2019, 3/2-400/2019, 3/2-401/2019, 3/2-402/2019 https://kiev-simph--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=01.08.2019

⁴ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 02.08.2019. Справи №№ 3/2-65/2019, 3/2-70/2019, 3/2-71/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=02.08.2019

Едуард Білоусов та Юрій Латинін продовжили **Марлену Асанову, Мемету Беялову, Серверу Зекірьяєву, Серверу Мустафаєву й Едему Смаїлову** терміни утримання під вартою до 9 вересня 2019 року⁵. Клопотався 2 і 5 серпня щодо продовжень «заступник прокурора Республіки Крим» Сергій Булгаков.

2 серпня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Ольга Кузнецова продовжила **Ескендеру Сулейманову** термін утримання під вартою до 5 жовтня 2019 року на клопотання слідчого ФСБ РФ Сергія Махньова⁶.

5 серпня у Північно-Кавказькому окружному військовому суді (РФ) почалися слухання за суттю справи **Енвера Сейтосманова**. Усього у серпні відбулося 5 слухань за цією справою⁷.

6 серпня суддя «ВС РК» Олексій Последов залишив чинним рішення щодо утримання **Сервера Мустафаєва** під вартою до 9 квітня 2019 року⁸. Рішення першої інстанції було ухвалено ще 6 лютого 2019 року. Після цього Мустафаєву тричі продовжували термін утримання під вартою, тобто розгляд апеляції 6 серпня був формальним.

7 серпня суддя «ВС РК» Юрій Латинін залишив чинним рішення про утримання **Рустема Шейхалієва** під вартою до 15 травня 2019 року⁹. Рішення першої інстанції було ухвалено ще 28 березня 2019 року. Після цього Шейхалієву продовжували термін утримання під вартою, а розгляд апеляції 7 серпня був лише формальною процедурою.

7 серпня суддя «ВС РК» Михайло Соболук залишив чинним рішення про утримання **Арсена Абхаїрова** під вартою до 13 серпня 2019 року¹⁰. Засідання відбулося без Абхаїрова, оскільки він з 25 липня 2019 року перебуває на примусовій психіатричній експертизі¹¹.

8 серпня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Ольга Гуріна продовжила **Аліму Карімову, Раїму Айвазову та Іззету Абдуллаєву** терміни утримання під вартою до 15 листопада 2019 року¹². 9 серпня аналогічне рішення Ольга Гуріна ухвалила щодо **Асана Янікова, Акіма Бекірова й Сеїтвелі Сейтабдієва**¹³. Клопотався про продовження слідчий ФСБ РФ Сергій Махньов.

9 серпня суддя «ВС РК» Юрій Латинін залишив чинним рішення про утримання **Нарімана Мемедемінова** під вартою до 16 червня 2019 року¹⁴. Суддя «ВС РК» Ольга Кузнецова

⁵ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 05.08.2019. Справи №№ 3/2-66/2019, 3/2-67/2019, 3/2-68/2019, 3/2-69/2019, 3/2-72/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=05.08.2019

⁶ «Київський районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 02.08.2019. Справа № 3/2-405/2019 https://kiev-simpf--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=02.08.2019

⁷ Північно-Кавказький окружний військовий суд / Справа № 1-69/2019 https://ovs--skav.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=675204&delo_id=1540006&new=&hide_parts=0

⁸ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 06.08.2019. Справа № 22К-2385/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=06.08.2019

⁹ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 07.08.2019. Справа № 22К-2414/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=07.08.2019

¹⁰ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 07.08.2019. Справа № 22К-2411/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=07.08.2019

¹¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/photos/a.416800078687454/898713567162767/>

¹² «Київський районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 08.08.2019. Справи №№ 3/2-416/2019, 3/2-417/2019, 3/2-420/2019 https://kiev-simpf--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=08.08.2019

¹³ «Київський районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 09.08.2019. Справи №№ 3/2-415/2019, 3/2-418/2019, 3/2-419/2019 https://kiev-simpf--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=09.08.2019

¹⁴ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 06.08.2019. Справа № 22К-2385/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=06.08.2019

залишила чинним рішення про утримання **Ельдара Кантимірова** під вартою до 5 серпня 2019 року. На час розгляду апеляції їм вже продовжили термін утримання під вартою, розгляд апеляції 9 серпня був формальним.

12 серпня суддя Ленінського районного суду Ростова-на-Дону Ігор Ткачов продовжив **Ремзі Бекірову, Шабану Умерову, Руслану Сулейманову й Різі Ізетову** термін утримання під вартою до 15 серпня 2019 року. Клопотався щодо продовження слідчий ФСБ РФ Сергій Махньов¹⁵. Адвокат Едем Семедляєв повідомив судді, що перевезення до РФ і переслідування його підзахисного Різи Ізетова за звинуваченням в участі в організації, не забороненій в Україні, є порушенням Женевської конвенції IV. На сайті суду інформація про засідання відсутня.

12 серпня Кіровський районний суд Ростова-на-Дону продовжив **Осману Аріфмеметову, Владлену Абдулкадірову, Серверу Газієву, Рустему Шейхалілову, Фарходу Базарову й Біялу Аділову** терміни утримання під вартою до 15 листопада 2019 року¹⁶. На сайті суду інформація про засідання відсутня.

13 серпня Таганрозький міський суд продовжив **Енверу Аметову, Рустему Сейтхалілову, Сейрану Муртазі та Меджіту Абдурахманову** терміни утримання під вартою до 14 листопада 2019 року¹⁷. На сайті суду інформація про засідання відсутня.

13 серпня суддя Жовтневого районного суду Ростова-на-Дону Христина Захаркіна продовжила **Джемлію Гафарову й Ерфану Османову** терміни утримання під вартою до 14 листопада 2019 року¹⁸.

13 серпня Шахтинський міський суд продовжив **Яшару Муєдінову й Тофіку Абдугазієву** терміни утримання під вартою до 15 листопада 2019 року¹⁹. На сайті суду інформація про засідання відсутня.

27 серпня Ростовський обласний суд залишив чинним рішення про утримання Муєдінова й Абдулгазієва під вартою. Вони брали участь у засіданні через відеоконференцз'язок із СІЗО²⁰.

14 серпня судді «ВС РК» Андрій Палій та Олег Лебідь залишили чинним рішення про утримання під вартою **Рустема Емірусейнова й Ескандера Абдулганієва** до 13 вересня 2019 року²¹.

15 серпня суддя «ВС РК» Ігор Крючков залишив чинним рішення про утримання **Марлена Асанова** під вартою до 9 серпня 2019 року²². Рішення першої інстанції було ухвалено 7 червня 2019 року. Після цього Асанову вже продовжували термін утримання під вартою, розгляд апеляції 14 серпня був лише формальною процедурою.

22 серпня об'єднання «Кримська солідарність» із посиланням на адвокатів повідомило, що слідство у справі мусульманських активістів **Сейрана Салієва, Марлена Асанова, Тимура**

¹⁵ https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/901816530185804?_tn_ =K-R

¹⁶ https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/902097946824329?_tn_ =-R

¹⁷ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/2106369496135257/>

¹⁸ Жовтневий районний суд Ростова-на-Дону / Список справ, призначених до слухання на 13.08.2019. Справи №№ 3/2-233/2019, 3/2-234/2019

¹⁹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/364936330852450/>

²⁰ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/368259070536516/>

²¹ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 14.08.2019. Справи №№ 22К-2509/2019, 2К-2511/2019, https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=14.08.2019

²² «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 15.08.2019. Справа № 22К-2493/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=15.08.2019

Ібрагімова, Сервера Зекерьяєва, Мемета Бєлялова, Енреса Аметова (затримані 11 жовтня 2017 року), **Сервера Мустафаєва й Едема Смаїлова** (затримані 1 травня 2018 року) завершено й передано до Північно-Кавказького окружного військового суду²³. 26 серпня у Північно-Кавказькому окружному військовому суді відбулося попереднє рішення за цією справою. Відносно всіх присутніх було ухвалено рішення щодо продовження терміну утримання під вартою на 6 місяців — до 26 лютого 2020 року. Всі вони перебували у «Гарнізонному військовому суді Криму» й брали участь у засіданні у режимі відео-конференції. Адвокат Маммет Мамбетов повідомив, що до того, як їх доправили до будівлі «суду», мусульмани перебували 5 годин у невеличкому задушливому приміщенні СІЗО-1 Сімферополя, де не було навіть стільців²⁴.

28 серпня суддя «ВС РК» Алла Хіневич залишила чинним рішення про утримання під вартою **Ескендера Сулейманова** до 5 жовтня 2019 року²⁵.

29 серпня суддя «ВС РК» Андрій Палій залишив чинним рішення про утримання під вартою **Аліма Карімова, Раїма Айвазова та Іззета Абдуллаєва** до 15 листопада 2019 року. Як випливає з тексту рішення, адвокати повідомили судді, що переслідування на окупованій території України громадян України за участь в організації, не забороненій в Україні, є незаконним і порушує Женевську Конвенцію IV. Суддя під час ухвалення рішення цю інформацію не взяв до уваги²⁶.

30 серпня судді «ВС РК» Костянтин Караваєв, Оксана Айкашева й Олена Данилова залишили чинним рішення про утримання під вартою до 9 вересня 2019 року **Едема Смаїлова, Сейрана Салієва й Тимура Ібрагімова**²⁷.

30 серпня адвокат Сергій Легостов повідомив КППГ, що **Енвера Мамутова й Ремзі Меметова** етапували до виправної колонії №11 Ставропольського краю (РФ). До цього вони впродовж 10 діб перебували у СІЗО м. П'ятигорськ Ставропольського краю.

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

На кінець серпня в ув'язненні перебуває **12 осіб**, котрих ФСБ РФ під час затримання звинуватила «у підготовці диверсій та у шпигунстві». У цих справах зафіксовані незаконні методи здійснення слідства й застосування тортур для отримання свідчень зізнання, недотримання презумпції невинуватості, поширення ФСБ РФ через російські ЗМІ відео «зізнання».

15 серпня громадянин України **Володимир Присич** був звільнений з колонії в РФ й доправлений в Україну²⁸. Присич звільнений за закінченням терміну відбування незаконного покарання.

Далекобійник з Харківської області Володимир Присич був затриманий співробітниками ФСБ РФ 13 серпня 2016 року у Севастополі через звинувачення у шпигунстві. 8 травня 2017 року Присич був засуджений до 3 років у колонії загального режиму за ч. 2 ст. 228

²³ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/photos/a.416800078687454/907975932903197/>

²⁴ <https://www.facebook.com/mammet.mambetov/posts/1633902220079707>

²⁵ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 28.08.2019. Справа № 22К-2665/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=28.08.2019

²⁶ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 29.08.2019. Справа № 22К-2668/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=29.08.2019

²⁷ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 30.08.2019. Справа № 22К-2677/2019, 22К-2678/2019, 22К-2679/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=30.08.2019

²⁸ КППГ / Ще один політв'язень Кремля на волі: Володимир Присич повернувся в Україну <https://crimeahrg.org/eshhe-odin-polituznik-kremlya-na-svobode-vladimir-prisich-vernulsya-v-ukrainu/>

КК РФ (*Зберігання наркотиків*). На суді Присич заявив про застосування до нього співробітниками ФСБ РФ тортур для отримання свідчень зізнання. Факти фальсифікації співробітниками ФСБ РФ доказів у справі було проігноровано в суді.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗА ЗВИНУВАЧЕННЯМ У УЧАСТІ У БАТАЛЬЙОНІ ІМЕНІ Н. ЧЕЛЕБІДЖІХАНА

Офіційною причиною переслідування звинувачуваних у Криму за ч. 2 ст. 208 КК РФ є те, що вони не з'явилися добровільно у силові структури РФ і не заявили про свою участь у «Кримськотатарському добровольчому батальйоні імені Номана Челебіджіхана». Заявленим слідством доказом діяльності батальйону проти інтересів РФ є інформація ЗМІ про те, що метою створення батальйону була деокупація Криму.

28 серпня суддя «Кіровського районного суду» Ігор Дегтярьов засудив **Ділявера Гафарова** до 10 років позбавлення волі за участь у цьому батальйоні²⁹.

СПРАВА ВОЛОДИМИРА БАЛУХА

16 серпня **Володимира Балуха** етапували з колонії м. Торжок. Його сестрі повідомили, що українця доправили до Москви, адміністрація колонії відмовилася називати причини етапування³⁰.

СПРАВА ЕДЕМА БЕКІРОВА

8 серпня, за словами адвоката Олексія Ладіна, суддя «ВС РК» Михайло Соболук продовжив термін утримання під вартою **Едема Бекірова** до 11 вересня 2019 року³¹. На сайті «ВС РК» підтверджується, що слідство у справі було перенесено³².

21 серпня Едема Бекірова вивезли для одноденного обстеження до сімферопольської лікарні ім. Семашка. Після обстеження його доправили назад до СІЗО³³.

27 серпня «Центральний районний суд Сімферополя» змінив Едему Бекірову запобіжний захід із утримання під вартою на зобов'язання про явку до «суду».

СПРАВА ОЛЕКСАНДРА ШТЕНКА

6 серпня **Олександр Штенко** був звільнений з колонії загального режиму й доправлений в Україну³⁴. Його звільнили за процедурою умовно-дострокового звільнення (УДО).

²⁹ КПГ / Кримчанина Гафарова засудили до 10 років за участь у кримськотатарському батальйоні <https://crimeahrg.org/krymchanina-gafarova-prigovorili-k-10-godam-kolonii-za-uchastie-v-krymskotatarskom-batalone/>

³⁰ КПГ / Балуха етапували до Москви <https://crimeahrg.org/baluha-etapirovali-v-moskvu/>

³¹ Крим.Реалії / Суд у Криму продовжив арешт кримськотатарському активістові Бекірову <https://ru.krymr.com/a/news-sud-prodlil-arrest-bekirovu/30099873.html>

³² «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 08.08.2019. Справа № 22-2377/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=08.08.2019

³³ <https://www.facebook.com/crimeahrg/posts/2382491075369853>

³⁴ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=423231948401293>

Олександр Стешенко був затриманий у квітні 2018 року в Криму й незаконно засуджений до двох років розбавлення волі за спробу підпалити будинок муфтія Криму Еміралі Аблаєва (за версією слідства). У його справі правозахисники зафіксували порушення прав людини й політичні мотиви переслідування. 7 серпня він повідомив, що, примушуючи до свідчень зізнання, співробітники ФСБ застосовували до нього тортури.

СПРАВА ЄВГЕНА КАРАКАШЕВА

15 серпня суддя Верховного суду РФ Сергій Сокерін залишив чинним вирок лівому активісту з Євпаторії Євгену Каракашеву (6 років позбавлення волі у колонії загального режиму). Каракашев брав участь у засіданні віддалено через відеоконференцз'язок із СІЗО Ростова-на-Дону³⁵.

УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

Адвокат Маммет Мамбетов повідомив, що його підзахисний **Сейран Салієв** з 2 серпня перебуває у спеціальному блоці СІЗО. Адвокат переконаний, що цей захід був застосований до підзахисного за його світоглядну позицію, що переслідування Салієва порушує Женевську конвенцію IV³⁶.

23 серпня стало відомо, що фігурант «справи кримських мусульман» **Білял Аділов** з 20 серпня оголосив «сухе голодування» через нелюдські умови утримання у СІЗО-1 Ростова-на-Дону. До керівництва СІЗО неодноразово зверталися фігуранти «справи кримських мусульман» із проханням поліпшити умови утримання, проте вимоги було проігноровано, а Біяла Аділова розмістили у камері з вологістю, через що він відчув задуху. З метою звернути увагу конвою Аділов порвав дроти у камері, через що був відправлений до карцеру на 15 діб³⁷.

26 серпня адвокат Л. Тюренкова повідомила, що Аділов припинив голодування після переведу до іншої камери з кращими умовами утримання³⁸.

Адвокат М. Мамбетов повідомив, що за останні два тижні співробітники СІЗО-1 Ростова-на-Дону двічі вчиняли обшук у камері фігуранта «справи кримських мусульман» **Рустема Ісмаїлова**³⁹.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ОСКАРЖЕННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

У серпні розгляд апеляцій у «ВС РК» на рішення про утримання під вартою **Нарімана Мемедемінова, Сервера Мустафаєва, Ельдара Кантиминова, Марлена Асанова й Рустема Шейхаліова** (детальніше у розділі «Справа кримських мусульман») відбувалися з порушенням розумних термінів. Апеляцію до «ВС РК» розглядали після того, як добіг

³⁵ Верховний суд РФ / Справа № 205-АПУ19-21 <https://vsrf.ru/lk/practice/cases/10403408>

³⁶ <https://www.facebook.com/mammet.mambetov/posts/1633902220079707>

³⁷ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/photos/a.416800078687454/909294322771358/?type=3&theater>

³⁸ Крим.Реалії / Фігурант сімферопольської «справи Хізб ут-Тахрір» Білял Аділов припинив сухе голодування — адвокат <https://ru.krymr.com/a/news-figurant-simferopolskogo-dela-hizb-ut-tahrir-prekratil-golodovku/30129947.html>

³⁹ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1632059013597361&set=a.662734553863150&type=3&theater>

кінця термін утримання під вартою, й було вже ухвалене нове рішення про утримання під вартою. У випадку Сервера Мустафаєва між ухвалення рішення щодо продовження терміну утримання під вартою (6 лютого 2019) і розглядом апеляції на це рішення (6 серпня 2019) тричі ухвалювалися нові рішення щодо продовження терміну утримання. Ця практика, власне, позбавляє можливості оскаржити рішення та вийти з-під варти за рішенням суду другої інстанції. Таким чином, розгляд апеляції стає лише формальним процесом, який не впливає на стан ув'язненого.

9 серпня суддя «ВС РК» Юрій Латинін розглядав апеляцію на рішення про утримання під вартою **Нарімана Мемедемінова**, 15 серпня суддя «ВС РК» Ігор Крючков розглядав апеляцію на рішення утримання під вартою **Марлена Асанова**, 30 серпня судді «ВС РК» Костянтин Караваєв, Оксана Айкашева й Олена Данилова розглядали апеляцію на рішення про утримання під вартою **Сейрана Салієва**, **Тимура Ібрагімова** й **Едема Смаїлова**. Апеляції розглядалися у тому ж «суді», що і рішення суду першої інстанції.

СВОБОДА ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ

КПГ у серпні задокументувала 3 нових адміністративних справи стосовно релігійних організацій Криму та їхніх учасників за ст. 5.26 КпАП РФ за «незаконну» місіонерську діяльність. Мінімум у двох з них ухвалено постанову про призначення стягнення у формі штрафу.

Як впливає з постанови, 1 червня 2019 року в парку 60річчя СРСР члени «**Міжнародного співтовариства свідомості Кришни**» провели публічний захід «харінама» (співи мантр). Після цього голова «Союзу громадсько-експертної ради Севастополя» Людмила Машковська написала заяву-«донос» до Центру з протидії екстремізму УМВС РФ у м. Севастополь («Центр Е») з вимогою «вдатися до заходів з недопущення» публічного молебня кришнаїтів. 19 липня на членів «Міжнародного співтовариства свідомості Кришни» А. Крамаренка й А. Соніна співробітники «Центра Е» склали протокол за ст. 5.26 КпАП РФ. Формальним приводом було названо відсутність у кришнаїтів під час проведення релігійного заходу документів на підтвердження права на здійснення місіонерської діяльності. 6 серпня «мировий суддя» Катерина Селіверстова оштрафувала кожного з двох членів товариства на 5 000 рублів.

9 серпня глава адміністрації Заріченської сільради відмовила **Кемалу Якубову** у проведенні свята «Курбан байрам» (*детальніше у розділі «Свобода зібрань і об'єднань»*).

СВОБОДА СЛОВА ТА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМОК

У серпні КПГ зафіксувала на сайтах Криму низку статей, де розпалюється щодо українців і кримських татар.

З 3 до 6 серпня 45 різних сайтів опублікували статтю «Недобиті бандерівці: фатальна помилка Сталіна й Берії?»⁴⁰. Автор міркує про небезпеку українських націоналістів, зараховуючи до них усіх мешканців західних областей України, й стверджує, що до них невинувато застосували милосердя. У статті також містяться форми розпалювання ненависті до кримських татар. Примітно, що статтю опубліковано й на сайтах, присвячених продажам, моді чи здоров'ю.

22 серпня сайт «Вісті Крим» опублікував матеріал «Бандерівські регіони України ненавидять Крим через велику заздрість»⁴¹. Матеріал побудований на домислах «експерта» й не містить жодного підтвердження. Цей текст також опублікований на 10 онлайн-ЗМІ.

Детальніше про форми й засоби розпалювання ненависті в Криму у матеріалі КПГ⁴²

⁴⁰ E-news / Недобиті бандерівці: фатальна помилка Сталіна й Берії? <https://e-news.su/in-world/291012-nedobitye-banderovcy-rokovaya-oshibka-stalina-i-berii.html>

⁴¹ Вісті Крим / Бандерівські регіони України ненавидять Крим через велику заздрість <https://vesti-k.ru/banderovskie-regiony-ukrainy-nenavidyat-krym-iz-za-bolshoj-zavisti/>

⁴² КПГ / Сайти Криму й РФ продовжують розпалювати ненависть до українців і кримських татар <https://crimeahrg.org/sajty-kryma-i-rf-prodolzhayut-razzhigat-nenavist-k-ukrainczam-i-krymskim-tataram/>

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАНЬ

9 серпня очільник адміністрації Заріченської сільради Валентина Головатюк відмовила активісту **Кемалу Якубову** в узгодженні проведення свята «Курбан байрам» (Додаток 1).

Формальним приводом для відмови Головатюк вказала відсутність попереднього письмового узгодження з Духовним управлінням мусульман Криму (ДУМК). Раніше у листі від 6 серпня Головатюк наполягала на необхідності узгодження з ДУМК проведення свята (Додаток 2). Така відмова у дозволі на проведення мирного зібрання порушує ст. 11 ЄКПЛ і Керівні принципи зі свободи мирних зібрань, а саме, презумпцію на користь проведення зібрань. За цими нормами, для проведення мирного зібрання не потрібний будь-який дозвіл від влади. Окрім того, вимога письмового узгодження з релігійною організацією проведення мирного зібрання порушує й закони РФ, що незаконно застосовуються на окупованій території України. «Курбан байрам» є релігійним святом, таким чином, заборона на його проведення порушує й ст. 9 ЄКПЛ (*Свобода думки, совісті та релігії*), тому що обмежує можливість відправлення релігійних обрядів.

11 серпня у Севастополі співробітники ФСБ РФ і Центру Е «провели бесіду» й переписали особисті дані лівих активістів, котрі зібралися на базі відпочинку. Активіст **Ігор Панюта** повідомив, що співробітники силових структур зібрали дану приблизно 15 осіб⁴³.

14 серпня активіст **Ігор Савченко** провів у Судаку мітинг «Меганом SOS» з вимогою припинити забудову мису Меганом. Співробітники МВС РФ, котрі прибули на місце здійснення акції, заборонили її проведення у й склали на Савченка протокол за ч. 2 ст. 20.2 КпАП РФ за проведення «несанкціонованого» заходу. Того ж дня офіційний сайт «адміністрації» м. Судак опублікував заклик утриматися від несанкціонованих заходів⁴⁴. 21 серпня суддя «Судакського міського суду» Михайло Іванов оштрафував Ігоря Савченка на 20 000 рублів⁴⁵.

⁴³ Крим.Реалії/ Севастополь: російські силовики «провели бесіду» й переписали особисті дані лівих активістів <https://ru.krymr.com/a/news-sevastopol-siloviki-levye-aktivisty/30104364.html>

⁴⁴ «Офіційний сайт міського округу Судак» / Адміністрація міста закликає утримуватися від несанкціонованих акцій протесту <http://sudak.rk.gov.ru:8880/news/item/3611-administratsiya-goroda-prizyvaet-vozderzhatsya-ot-nesanktsionirovannykh-aktsij-protesta>

⁴⁵ «Радянський районний суд» / Справа № 1-66/2019 https://sovetskiy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=06.08.2019

3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

КОНВЕНЦІЯ (III) ПРО ПОВОДЖЕННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ

16 серпня Московський міський суд залишив чинним рішення про утримання під вартою до 24 жовтня 2019 року 11 українських військовослужбовців, котрих влада РФ звинувачує за ч. 3 ст. 322 КК РФ (*Порушення державного кордону*)⁴⁶. 21 серпня Московський міський суд ухвалив аналогічне рішення щодо інших 13 військовополонених⁴⁷.

КОНВЕНЦІЯ (IV) ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРИЗОВ ОСІБ, КОТРИ МЕШКАЮТЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЕРЖАВИ, ЩО ОКУПУЄ, А ТАКОЖ ПРОПАГАНДА СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

КПГ у серпні зафіксувала 5 нових кримінальних справ стосовно мешканців Криму за ухилення від служби у ВС РФ (3 — у «Нахімовському районному суду Севастополя» і 2 — у «Радянському районному суді»). Один новий вирок 6 серпня у «Радянському районному суді» ухвалив суддя Ігор Бражник⁴⁸. Усього на кінець серпня КПГ зафіксувала 73 кримінальні справи за ухилення від служби у ВС РФ. У 67 з них вже ухвалено вироки, ще 6 перебувають на стадії розгляду.

2 серпня у Севастополі провели «День дитячого ВДВ». Організатор заходу розповів про те, як важливо дітям готувати себе до служби в армії, пропагандував службу у повітряно-десантних військах РФ. Також у центрі міста на площі перед пам'ятником солдату й матросу військовослужбовці російського Чорноморського флоту розгорнули виставку стрілецького озброєння. У заході брали участь діти з військово-патріотичного суспільного руху «Юнармія» та спецназівського загону «Каскад». Дітям давали до рук зброю та навчали цілитися з неї⁴⁹.

У Севастополі співробітники російського ЗМОП (ОМОН) «Беркут» разом з Росгвардією провели у дитячому таборі «Ласпі» показовий виступ. Як повідомляється на сайті Росгвардії, російські силовики продемонстрували дітям зразки озброєння, військового однострою і технічних засобів з арсеналу свої підрозділів⁵⁰.

⁴⁶ Московський міський суд / Справи №№ 10-15937/2019, 10-15938/2019 <https://mos-gorsud.ru>

⁴⁷ Московський міський суд / Справи №№ 10-16312/2019, 10-16314/2019 <https://mos-gorsud.ru>

⁴⁸ «Керченський міський суд» / Список справ, призначених до слухання 19.07.2019. Справа № 1-319/2019 https://kerch--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&sv_num=1&H_date=19.07.2019

⁴⁹ КПГ / У Севастополі провели «День дитячого ВДВ» та інші заходи мілітаристського спрямування <https://crimeahrg.org/v-sevastopole-proveli-den-detskogo-vedv-i-drugie-meropriyatiya-militaristkoj-napravlenosti/>

⁵⁰ РОСГВАРДІЯ / Севастопольські росгвардійці подарували свято дітям з оздоровчого центру: <http://rosgvard.ru/ru/news/article/sevastopolskie-rosgvardejcy-podarili-prazdnik-rebyatam-iz-ozdorovitel'nogo-centra>

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координаторка Кримської правозахисної групи;

Віссаріон Асеев, аналітик Кримської правозахисної групи;

Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

4. ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

		
АДМІНІСТРАЦІЯ ЗАРІЧНЕНСЬКОГО СІЛЬСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ ДЖАНКОЙСЬКОГО РАЙОНУ РЕСПУБЛІКИ КРИМ	АДМИНИСТРАЦИЯ ЗАРЕЧНЕНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ДЖАНКОЙСКОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ КРЫМ	КЪЫРЫМ ДЖУМХУРИЯТИ ДЖАНКОЙ БОЛОГИ ЗАРЕЧНОЕ КО КЪАСАБАСЫНЫНЪ ИДАР
ул. О. Кошевого, 10с. Заречное, Джанкойский р-н, Республика Крым, 296160		тел.: (36564) 5-81-47, 5-80-94 факс: (36564) 5-80-94 zarechnenskiy2012@yandex.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 254

«09» августа 2019 г. с. Заречное

Об отказе в согласовании массового мероприятия

В соответствии с Конституцией Российской Федерации, Федеральным законом от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Конституцией Республики Крым, Законом Республики Крым от 21.08.2014 № 54-ЗРК «Об основах местного самоуправления в Республике Крым», Положением о порядке организации и проведения массовых мероприятий на территории муниципального образования Заречненское сельское поселение Джанкойского района Республики Крым утвержденного постановлением Администрации Заречненского сельского поселения Джанкойского района Республики Крым №167 от 29.08.2017г., рассмотрев заявление Якубова Кемала Рефатовича, руководствуясь Уставом муниципального образования Заречненское сельское поселение Джанкойского района Республики Крым

АДМИНСТРАЦИЯ ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Отказать Якубову Кемалу Рефатовичу в согласовании проведения массового мероприятия 13 августа 2019г. по причине представления неполного пакета документов, а именно организатором не был предоставлен лист согласования с Централизованной Религиозной Организацией Духовное Управление Мусульман Республики Крым и г. Севастополь (ЦРО ДУМК)
2. Настоящее постановление вступает в силу со дня официального опубликования.

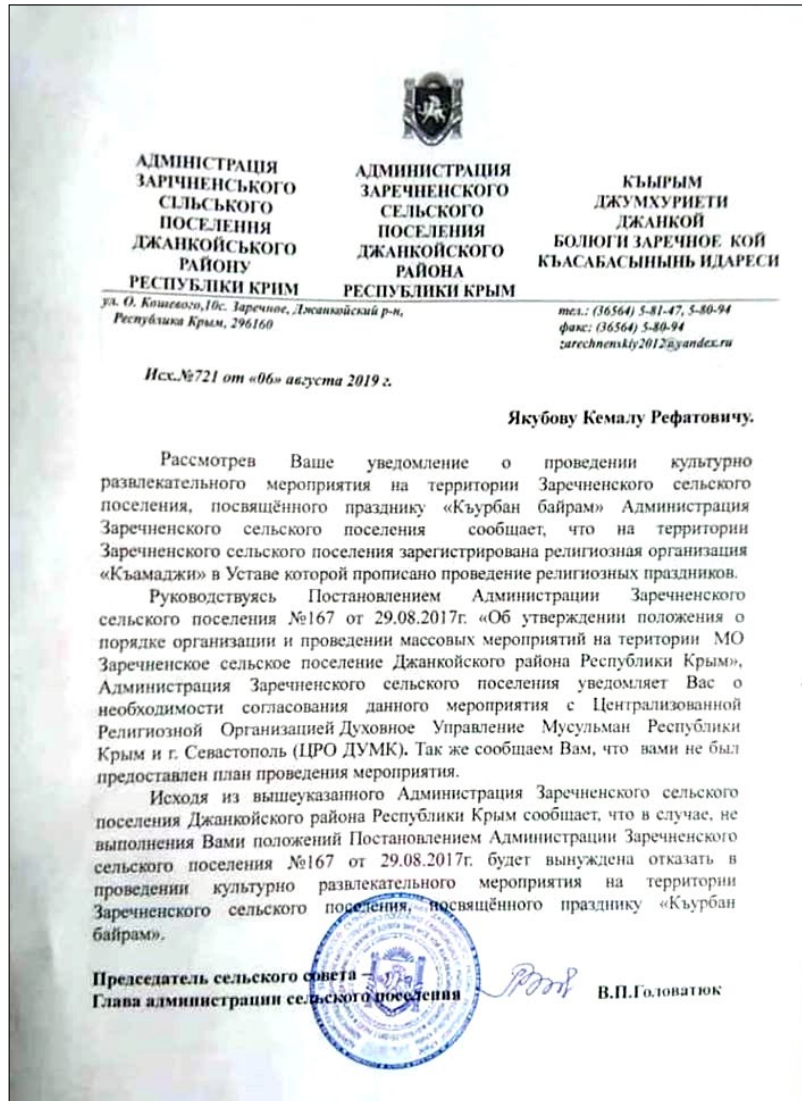
Председатель Заречненского сельского совета-
Глава администрации
Заречненского сельского поселения **В.П. Головатюк**

Постанова глави адміністрації Зарічного сільради Валентини Головатюк
про відмову в узгодженні проведення свята «Курбан байрам»,
9 серпня 2019 року

ДОДАТОК 2

Відповідь глави адміністрації Зарічного сільради Валентини Головатюк
про необхідність узгодження з ДУМК проведення свята «Курбан байрам»,
6 серпня 2019 року